

Wedding

De arme, maar hippe buurt van de toekomst

Achtergrond - 14 mei 2008 - Auteur: Fleur de Weerd

Wedding is een van de achterstandswijken van Berlijn. Integratieproblemen en armoede gaan hand in hand in dit oude socialistische bolwerk. Maar er is hoop: kunstenaars en studenten hebben de charmes van de multiculturele volksbuurt ontdekt.

De lucht van Döner komt je tegemoet. In de etalages liggen goudkleurige schoenen voor drie euro naast bruidsjurken met geïncorporeerde hoofddoek. "Ananas zwei Euro, ganz leckere Ananas!" schreeuwt de Turkse marktkoopman. Welkom in klein-Istanbul. Welkom in de Berlijnse buurt Wedding.

Deze wijk voldoet niet aan het stereotype hippe beeld van Berlijn. De hoofdstad laat zich hier van zijn andere kant zien. Veel inwoners hebben een taalachterstand. De winkelnamen worden er consequent verkeerd geschreven (Heppi i.p.v. Happy).

Als ik de marktman vraag wat hij ervan vindt dat Wedding de meest criminele wijk van Berlijn word genoemd, beantwoordt hij enthousiast de verkeerde vraag. Hij legt uit waar de U-Bahn is: "Wedding geradeaus. U-bahn einsteigen."

Slechtste wijk van Berlijn

De wijk Wedding maakt sinds 2001 bestuurlijk deel uit van stadsdeel Mitte. Wedding heeft het hoogste aandeel allochtonen van alle wijken in Berlijn. Meer dan tachtig procent van de kinderen op basisscholen heeft een andere moedertaal dan het Duits. Meestal Turks, soms ook Frans.

In de Stadmonitoring 2007 sloot de Soldiner Kiez in Wedding - een *Kiez* is een relatief kleine gemeenschap of buurt met eigen identiteit in een grote stad - de rij als slechtste buurt van Berlijn. Volgens Nicola Boelter van het stadsdeelmanagement ligt de criminaliteit in de wijk niet boven het gemiddelde van Berlijn. Het zijn de integratieproblemen en de financiële afhankelijkheid van de bewoners van de staat die de wijk als 'slecht' de boeken in laat gaan. De buurtbewoners staan erom bekend huishoudelijk geweld niet aan te geven bij de politie. Alle vooroordelen laten zich bevestigen: de lonen zijn er het laagst en de werkloosheid het hoogst.

Wedding is sexy

Volgens Boelter heeft de Berlijnse media bijgedragen aan de slechte reputatie van Wedding. De sensationele politieberichten en artikelen over kinderen die leven onder de armoedegrens in kranten als *Bild* en *Berliner Zeitung* hebben de wijk, aldus Boelter, geen goed gedaan.

Maar de laatste jaren is er een tegendraadse trend waarneembaar. Wedding is sexy. Het unieke samenspel van volkse onderklasse en multiculturaliteit trekt kunstenaars en studenten aan. Immers, de huren zijn laag en de culturele aantrekkingskracht groot. Een grote-stedenfenomeen. De Berlijnse studenten en kunstenaars zijn de pioniers die bepalen wat de hippe buurt van de toekomst is.

Kunstmagazine [Berlin Haushoch](#) wijdde onlangs een themanummer aan de diversiteit in Wedding. Prachtige portretten van moslima's, kunstenaars en volksfiguren met koekkoeksklokken verbeelden de smeltkroes van uitersten die zo typerend is voor de sfeer in deze wijk.

Hoge speeltuindichtheid

Met verschillende projecten wordt geprobeerd om de integratieproblemen in de probleemwijk te verhelpen. Sinds 1999 is er maar liefst 10,5 miljoen euro geïnvesteerd in het gebied dat 20 duizend zielen telt. Schoolpleinen worden gesaneerd, kunstprojecten georganiseerd en speciaal voor achtergestelde moslima's worden praktijkgerichte beroeps cursussen opgezet.

“Er is een groot verloop van gezinnen met kinderen,” aldus Boelter. “Omdat er zoveel speelplaatsen zijn wonen er veel ouders met kinderen onder de zes jaar.” Als de kinderen ouder worden verlaten de families Wedding en vertrekken naar betere wijken.

Wijkprojecten

Een van de initiatieven om de buurt te revitaliseren is ‘Kolonie Wedding’, een door kunstenaars geleide alternatieve kunst- en cultuuruimte in de Soldiner Kiez. Zelfs Nederlanders zijn vertegenwoordigd: zo had de Maastrichtse kunstenaar Maria Es er een expositie in augustus 2007. De initiatiefnemers proberen tevergeefs de lokale bevolking bij hun internationale kunstprojecten te betrekken.

“Eerlijk gezegd is het wel duidelijk dat de migranten zich niet bekommeren om onze projecten,” aldus Michael Ullrich. “De integratie wil nog niet zo vlotten, maar we doen ons best,” zucht hij.

Pubermeisjes in trainingspak slenteren ongeïnteresseerd aan de fruitmarkt op Gesundbrunnen voorbij. De pastelkleur van hun badstoffen kleding sluit naadloos aan bij de etalages waar ze turkooizen schoenen, gouden haarbanden en Turkse voetbalshirts in alle maten verkopen.

Geschiedenis

De wijk is van oorsprong een dorp en behoort vanaf 1861 tot de stad Berlijn. Het dankt zijn naam aan de twaalfde-eeuwse stichter Rudolphes Weddinge. Tijdens de industrialisering trok het gebied grote bedrijven aan als AEG en Schering zodat het in de twintigste eeuw uitgroeide tot industriecentrum met de hoogste bevolkingsdichtheid van Berlijn.

In de Weimarrepubliek stond Wedding bekend als bolwerk van socialistische en communistische partijen en verwierf de bijnaam 'de rode parel van Berlijn'. Op 1 mei 1929 vond een bloedige aanvaring plaats tussen politie en demonstranten die later als 'Bloedmei' bekend werd. Eenendertig arbeiders kwamen bij de gewelddadigheden om het leven en enkele honderden raakten gewond.

Minste stemmen voor Hitler

De socialistische wijk was de nationaalsocialisten niet gunstig gezind. Met 25,9 procent van de stemmen voor de NSDAP was Wedding de wijk waar Hitler in 1933 de minste stemmen kreeg. De communistische partij daarentegen haalde 39,2 % van de stemmen.

Samen met Reinickendorf was Wedding na de Tweede Wereldoorlog onderdeel van de Franse sector. Het stadsdeel was zo verwoest door de bombardementen dat er in de jaren zestig een volledige modernisering, ofwel *Kahlschlagsanierung*, plaatsvond. In *no-time* werden complete parken met ondergrondse parkeergarages en winkelcentra uit de grond gestampt.

Migranten vestigden zich massaal in de randgemeente van West-Berlijn. De status van randgemeente verloor de armoedige wijk toen het door de val van de Muur in 1989 plotsklaps tegen het oostelijke Mitte aan kwam te liggen. Het promoveerde tot centrum, maar verloor niet haar volkse karakter.

Volkse tradities

Een van de volkse plekken van Wedding is café 'Schräg gegenüber bei Manuela und Frank'. Onder het genot van zelfgemaakte gehaktballen luisteren de blanke stamgasten naar traditionele volksmuziek. De cd-speler staat op *repeat*: dezelfde schlagers komen steeds maar weer voorbij, met onverminderd enthousiasme meegebruld door de kroeggangers.

Aan de overkant, in het Turkse Café San, zitten enkel mannen. De barvrouw van café 'Oma's Apotheke' vertelt dat het komt door sociale druk binnen de Turkse gemeenschap. De Turkse vrouwen moeten binnen blijven, zegt ze. Sommige tradities zijn zo onderhand misschien aan vervanging toe.

Afbeeldingen:

Duitslandweb

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/3106/wedding>